

Het Woonzorgdecreet als basis voor een toekomstgericht ouderenbeleid

Karine Moykens

Kabinetschef van de Vlaamse minister van
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Zo lang mogelijk zo zelfstandig mogelijk blijven

- Het woonzorgdecreet wil een omgeving creëren die maximale veiligheid en kansen op autonomie biedt thuis, na verhuis naar een aangepaste woning, én in een collectieve woonzorgvorm
- Vertrekkend vanuit de vele en zeer diverse zorgnoden en de heterogene groep van ouderen en zorgbehoevenden, definieert het woonzorgdecreet een aantal partners in de zorg die antwoorden kunnen bieden op de uitdagingen van de toekomst

Doelstellingen woonzorgdecreet

- Zorg op maat van de gebruiker + zorgcontinuüm
- Samenwerking tussen thuiszorg, thuiszorg-ondersteunende zorg en residentiële zorg
- Meer kwaliteit van wonen en zorg, meer aandacht voor sociale inclusie en welzijn

Een woon- en zorgconcept als basis voor een Vlaams ouderenbeleid

- Versterking / vernieuwing thuiszorg
- Een woonaanbod gerelateerd aan de individuele noden : de assistentiewoning
- Een woonzorgcentrum met aandacht voor het welzijn van de bewoner
- Een zorgaanbod in samenspraak : geen verdeelde maar gedeelde zorg
- Kwaliteitsregulering en erkenning op drie niveaus
- Aandacht voor betaalbaarheid van de zorg

Een woon- en zorgconcept als basis voor een Vlaams ouderenbeleid

- **Versterking / vernieuwing thuiszorg**
- Een woonaanbod gerelateerd aan de individuele noden : de assistentiewoning
- Een woonzorgcentrum met aandacht voor het welzijn van de bewoner
- Een zorgaanbod in samenspraak : geen verdeelde maar gedeelde zorg
- Kwaliteitsregulering en erkenning op drie niveaus
- Betaalbaarheid van de zorg

Versterking/vernieuwing thuiszorg

- Gezinszorg en aanvullende thuiszorg
- Vrijwilligersoppas
- Thuisverpleging
- Maatschappelijk werk
- Lokale dienstencentra
- Regionale dienstencentra
- Tijdelijke opvang

Gezinszorg

- **Gezinszorg wordt uitgebreid met aanvullende thuiszorg**

(oppashulp, karweihulp en schoonmaakhulp door logistiek medewerkers en doelgroepwerknemers)

- verzorgenden krijgen daardoor meer ruimte voor persoonsverzorging en huishoudelijke ondersteuning
- de gebruiker verkrijgt op basis van één sociaal onderzoek meerdere vormen van zorgverlening, afgestemd op zijn noden

Vrijwilligersoppas

- Het belang van vrijwilligerszorg
- Onbetaalbaar en onvervangbaar
- Een stimulerend subsidiebeleid
- De noodzaak van een dialoog met de federale overheid over de onkostenvergoeding
- Twee varianten: diensten voor oppashulp en diensten voor gastopvang

Thuisverpleging

- Erkenning als belangrijke partner
- Kwaliteitslabel
- Zorgcontinuïteit
- Samenwerking en overleg

Maatschappelijk werk

- Uit het decreet algemeen welzijnswerk
- Prioritair gericht op zieken, personen met een handicap en zorgbehoevenden

Maatschappelijk werk

- ondersteuning bieden bij het oriënteren van hulp- en zorgvragen / toeleiding
- informatie, advies, ondersteuning en bemiddeling (maximale rechtsverkrijging en toegang tot de zorg)
- administratieve en psychosociale ondersteuning
- het zelfzorgvermogen evalueren
- proactieve werking
- trajectbegeleiding
- beleidsgericht signaleren.

Versterking thuiszorg: vereenzaming en netwerkvorming

Lokale dienstencentra:

- Preventieve functie: meer gericht op beginnende thuiszorg
- Recreatieve activiteiten
- Informatieve en vormende activiteiten
- Warme maaltijden / hygiënische zorg / hulp bij boodschappen / buurthulp / mobiliteit verhogen
- Optioneel: Uitleenen van personenalarmtoestellen en organiseren van een alarmcentrale

Versterking thuiszorg: een veilige en aangepaste woning

Verplichte opdrachten voor regionaal dienstencentrum:

- Advies over hulpmiddelen
- Advies over aanpassingen aan de woning
- Toeleiding naar ergotherapeutische begeleiding
- Uitlenen van personenalarmtoestellen en organiseren van een alarmcentrale

Facultatieve opdracht:

- Begeleiding bij woningaanpassing

Herstelverblijf

- na een heelkundige ingreep of een ernstige aandoening die gepaard ging met een ziekenhuisopname of een langdurige onderbreking van de normale activiteiten
- verblijf
- ondersteunende activiteiten aanbieden tot versterking van de lichamelijke en geestelijke toestand van de gebruikers
- revalidatie
- hygiënische en verpleegkundige hulp- en dienstverlening

Een woon- en zorgconcept als basis voor een Vlaams ouderenbeleid

- Versterking / vernieuwing thuiszorg
- **Een woonaanbod gerelateerd aan de individuele noden : de assistentiewoning**
- Een woonzorgcentrum met aandacht voor het welzijn van de bewoner
- Een zorgaanbod in samenspraak : geen verdeelde maar gedeelde zorg
- Kwaliteitsregulering en erkenning op drie niveaus
- Betaalbaarheid van de zorg

Woonaanbod gerelateerd aan individuele noden: Groep van Assistentiewoningen

Groep van assistentiewoningen op de scheidingslijn tussen thuiszorg en residentiële zorg

De groep van assistentiewoningen onderscheidt zich:

- van de thuissituatie door de aanwezigheid van crisiszorg
- van een woonzorgcentrum doordat het bestaat uit zelfstandige woningen, waarbij de zorg slechts op afroep geboden wordt, door de zorgverlener naar keuze

Opdrachten voor de assistentiewoningen

- Aandacht voor sociaal contact en groepsdynamiek: vormen van groepswonen voor mensen die zich eenzaam voelen: ruimte voor ontmoeten
- Organiseren van animatie
- Betrekken van vrijwilligers
- Aanbieden van crisiszorg: elke bewoner kan in nood- en crisissituaties onmiddellijk hulp en zorg krijgen
- Organisatie van de hulp en de zorg:
Kan aangeleverd worden door derden (ev. middels samenwerkingsverband), contract afsluiten met bevoorrechte partner kan, maar keuzevrijheid gebruiker moet gegarandeerd worden

Een woon- en zorgconcept als basis voor een Vlaams ouderenbeleid

- Versterking / vernieuwing thuiszorg
- Een woonaanbod gerelateerd aan de individuele noden : de assistentiewoning
- **Een woonzorgcentrum met aandacht voor het welzijn van de bewoner**
- Een zorgaanbod in samenspraak : geen verdeelde maar gedeelde zorg
- Kwaliteitsregulering en erkenning op drie niveaus
- Betaalbaarheid van de zorg

Het woonzorgcentrum met aandacht voor het welzijn van de bewoner

- Rusthuis wordt **woonzorgcentrum**: het woonzorgcentrum is een open huis en integreert zich in de buurt
- Verschillende inplantingen: verlaten van de campusidee
- Legt zich meer toe op het verstrekken van complexe zorg
- Aanbod van medische, reactiverende, psychosociale en welzijnsbevorderende zorg
 - Mogelijkheid tot specialisatie en differentiatie
 - Aandacht voor palliatieve zorg
 - Aandacht voor de kwaliteit van de zorg

Een zorgaanbod in samenspraak

Geen verdeelde

maar gedeelde zorg

Zorgaanbod in samenspraak : geen verdeelde maar gedeelde zorg

- Organisatie van multidisciplinair overleg rond individuele patiënt
- Opstarten van woonzorgnetwerken
- De thuiszorg kan zorg verlenen in het woonzorgcentrum
- Het woonzorgcentrum kan zorg verlenen bij de mensen thuis

Organisatie multidisciplinair overleg in de thuiszorg

- Elke zorgaanbieder
- RDC en OCMW als facilitator
- RDC als verplicht sluitstuk
- Met respect voor de eigenheid van alle partners

Woonzorgnetwerk

- **Definitie:** het **woonzorgnetwerk** is een functioneel samenwerkingsverband.
- Ten minste één zorgverlener van elk van de volgende zorgvormen opgenomen:
 - thuisvervangende zorg (woonzorgcentrum, groep van assistentiewoningen);
 - thuiszorgondersteunende zorg (kortverblijf, dagverzorging)
 - thuiszorg (gezinszorg, dienst voor thuisverpleging, een huisartsen(kring),...)

Woonzorgnetwerk

- **Doel** is het bewerkstelligen van ontschotting tussen thuiszorg en residentiële zorg en het creëren van een zorgcontinuüm (met hulp van zelfzorg, mantelzorg, thuiszorg, transmurale en residentiële zorg)
- Samenwerking kan positieve effecten genereren op basis van efficiëntie en inzet van middelen.

Een woon- en zorgconcept als basis voor een Vlaams ouderenbeleid

- Versterking / vernieuwing thuiszorg
- Een woonaanbod gerelateerd aan de individuele noden : de assistentiewoning
- Een woonzorgcentrum met aandacht voor het welzijn van de bewoner
- Een zorgaanbod in samenspraak : geen verdeelde maar gedeelde zorg
- **Kwaliteitsregulering en erkenning op drie niveaus**
- Betaalbaarheid van de zorg

Kwaliteitsregulering en erkenning op drie niveaus

1. Aanmelding
2. Erkenning
3. Subsidiëring

Aanmeldingsplicht

- Voor elkeen die op een georganiseerde, structurele wijze ouderenzorg aanbiedt of zorg aanbiedt in een thuisvervangend milieu
- Inspectie houdt toezicht:
 - Op de lichamelijke, morele en psychische integriteit en de veiligheid van de gebruiker gewaarborgd wordt
 - Op een transparante dienstverlening tegen een te verantwoorden prijs
- Bij inbreuken: Opmaak PV en mogelijkheid tot verplichte sluiting

Erkenning

Een voorziening die voldoet aan een aantal voorwaarden en kwaliteitseisen wordt erkend

- Kwaliteitsgarantie voor de gebruiker
- Noodzakelijke voorwaarde tot uitbating van een woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf en woonzorgnetwerk
- Optioneel voor een groep van assistentiewoningen en een woonzorgcentrum voor max. 3 ouderen, uitgebaat door een natuurlijk persoon

Supplementaire kwaliteitseisen en Vlaamse subsidiëring

- Extra kwaliteit leidt tot Vlaamse subsidiëring
- Kwaliteit:
 - Personeel boven norm
 - Mate van na- en bijscholing van personeel
 - Prijzenbeleid
 - Opnamebeleid

Een woon- en zorgconcept als basis voor een Vlaams ouderenbeleid

- Versterking / vernieuwing thuiszorg
- Een woonaanbod gerelateerd aan de individuele noden : de assistentiewoning
- Een woonzorgcentrum met aandacht voor het welzijn van de bewoner
- Een zorgaanbod in samenspraak : geen verdeelde maar gedeelde zorg
- Kwaliteitsregulering en erkenning op drie niveaus
- *Betaalbaarheid van de zorg*

Betaalbaarheid van de zorg

- Gebruikersbijdrage gekoppeld aan de draagkracht
- Maximumfactuur in de thuiszorg
- Transparantie van de factuur van het woonzorgcentrum
- Subsidies in functie van de financiële toegankelijkheid van voorzieningen
- Samenwerking met de sociale huisvestingsmaatschappijen voor het bouwen van assistentiewoningen
- VIPA-subsidies voor de uitbater

Besluit

- **Het decreet biedt een kader**
- **Het wil hindernissen en drempels wegnemen t.a.v. gebruikers en voorzieningen**
- **Het wil het principe van zorg op maat maximaal invullen**
- **De concretisering van een aantal mogelijkheden die decretaal geboden worden, zal zeer belangrijk zijn**
- **Dit traject zal gefaseerd en in overleg met de verschillende partners worden afgelegd**
- **De uitvoering van het decreet zal ook de nodige middelen vergen**
- **Het decreet is een eerste en zeer belangrijke stap, en tegelijk ook een zeer belangrijke uitdaging voor de toekomst**

Met dank voor uw aandacht
en altijd bereid tot antwoord
op uw vragen